

FOLKBILDNING – LEARNING FOR ACTIVE CITIZENSHIP!

Strategisk Plan för Folkhögskolornas styrgrupp för EU-relaterade och internationella frågor 2008-2010.

INNEHÅLL

Bakgrund	s. 3
Vision	s. 3
Styrgruppens arbetssätt	s. 3
Arbetet bedrivs utifrån följande struktur; Etablera samarbete/kontakt med viktiga aktörer	s. 4
Närvaro och påverkan inom relevanta arenor	s. 5
Erbjuda folkhögskolorna goda möjligheter till erfarenhetsutbyte och kunskapsutveckling	s. 5
Synliggöra folkhögskolorna	s. 6
Bevaka och påverka politiken	s. 6
Särskilda insatser under 2008, 2009 resp. 2010	s. 8

Bakgrund

Målsättningen för styrgruppens arbete är formulerad i uppdraget från RIO, Rørelsefolkhögskolornas Intresseorganisation och rektorsföreningen vid SKL. Sedan EU-medlemskapet har folkhögskolorna fått förändrade förutsättningar. Allt mer av utbildningspolitik och övrig politik som påverkar folkhögskolornas vardag bestäms på den europeiska nivån. Folkhögskolorna behöver därför förstärka sin bevakning och sitt påverkansarbete på den europeiska nivån. Styrgruppens uppdrag bör också ses mot bakgrund av statsmakternas styrdokument för folkhögskoleverksamheten där folkhögskolorna fått i uppdrag att arbeta för global rättvisa och hållbar utveckling. Förutom den EU-inriktade delen så består medlemsuppdraget även av en del där bevaknings – och påverkansarbetet syftar till att öka skolornas långsiktiga möjligheter till internationellt folkbildningsarbete. I medlemsuppdraget står att syftet med styrgruppens arbete är att

- främja och företräda folkhögskolornas nordiska, europeiska och globala intressen gentemot aktörer inom utbildning, formellt och icke-formellt lärande.
- främja folkhögskolors deltagande i projekt samt samverkan mellan folkhögskolor.

Vision

Styrgruppen har utifrån uppdragsbeskrivningen funnit anledning att konkretisera målbeskrivningen. Vi är väl medvetna om att vi inte själva avgör utvecklingen och att projekttiden är begränsad. Resultatet av våra strävanden måste naturligtvis bedömas mot den bakgrunden. Vi har ändå valt att diskutera vad vi **vill** att vi skall ha uppnått vid slutet av projekttiden, i december 2010.

Vi vill;

- * att folkbildningen skall vara känd och erkänd inom EU,
- * att ökade resurser kommer folkbildningen till del,
- * visa på vikten av offentlig finansiering av folkbildning,
- * att folkbildningen skall ses som en resurs i EUs arbete,
- * att EUs politik för vuxenutbildning breddas från nuvarande arbetsmarknadsperspektiv till ett bredare där folkbildningens betydelse för demokratin lyfts fram.
- * vara representerade i EAEA,
- * att merparten av folkhögskolorna genomför EU-projekt,
- * att kunskapen inom svensk folkbildning om folkbildningsverksamhet i andra länder skall öka,
- * skapa nätverk för folkhögskolornas samverkan om nordiska, EU-relaterade och globala arbete,
- * etablera arenor för möten mellan folkhögskolor.

Styrgruppens arbetssätt

Styrgruppen lägger fast ramarna för arbetet genom att besluta om hur budgeten skall användas och genom att besluta om verksamhetsplanen för projektet. Styrgruppen anger också inriktningen på arbetet genom att löpande följa och styra upp arbetet. Verksamhetsplanen skall vara ett styrande dokument, men vi skall vara så pass flexibla att den kan ändras när

styrgruppen anser att det behövs. Ordförande och sekreterare förbereder styrgruppens möten och har det huvudsakliga ansvaret för att styrgruppens beslut genomförs.

I medlemsuppdraget står att ett **informationsarbete** till folkhögskolorna skall bedrivas. Styrgruppen avser lägga stor vikt vid en god informationsspridning genom webben. Styrgruppen ser två syften med den webbaserade informationen. För det första skall webben användas **internt** gentemot folkhögskolorna för att ge dem bästa tänkbara förutsättningar för information. Folkhögskolorna skall enkelt kunna söka både efter information om vilka andra folkhögskolor som har haft t.ex. EU-projekt eller som har arbetat i Baltikum. Informationen skall vara sökbar både tematiskt, geografiskt och efter vem som finansierat projektet. Den webbaserade informationen skall vara en arena för folkhögskolornas erfarenhetsutbyte. Från styrgruppens sida ser vi ett värde i att involvera både skolledning och aktiva lärare i detta. Folkhögskolorna har utsett kontaktpersoner för det internationella arbetet och de är huvudsakligen rektorer. I vårt informationsarbete kommer vi särskilt rikta oss mot denna grupp men vi kommer också skapa nätverk för lärare och övrig personal som arbetar, eller vill arbeta, med internationella frågor. För det andra skall informationen fylla en **utåtriktad, synliggörande** funktion. En tillgänglig, informativ, aktuell och lättanvändbar information om folkhögskolornas internationella arbete är ett viktigt fönster mot omvärlden. Både som ett sätt att informera framtida studenter och lärare men också genom att ge beslutsfattare en god inblick i vår omfattande verksamhet.

Arbetet bedrivs utifrån följande struktur;

*** Etablera samarbete/kontakt med viktiga aktörer;**

Styrgruppen och framförallt dess ordförande skall arbeta för att etablera och utveckla goda kontakter med relevanta aktörer. Ett särskilt fokus är beslutsfattare inom Europeiska Unionen. Tjänstemän och politiker inom Rådet, Kommissionen och Parlamentet är viktiga i arbetet. Lika viktigt är att etablera samverkan med Utbildnings- och Utrikesdepartementen. Ledamöterna i riksdagens Utbildningsutskott, Kulturutskott, och Utrikesutskott är det också självklart att styrgruppen har utvecklade kontakter med.

På nationell nivå är det självfallet viktigt att ha ett gott informationsutbyte med olika myndigheter såsom Internationella Programkontoret, SIDA, mfl.

Andra självklara samarbeten kommer ske tillsammans med aktörer inom folkbildnings-Sverige t.ex; Svenska Folkhögskolans lärarförbund, SFHL och Folkbildningsförbundet. Beträffande SFHL ser vi fördelar i att om möjligt använda deras ordinarie pedagogdagar som en arena.

Inom frivilligorganisationernas sfär finns ett flertal aktörer som vi i mån av tid bör etablera samverkan med, t.ex. Forum Syd och Global Utmaning.

Därutöver finns ett antal aktörer internationellt såsom t.ex. Nordiska Folkhögskolerådet, NFR samt Europeiska Associationen för Vuxnas Lärande, EAEA och ICAE, den Internationella konfederationen för Vuxnas lärande. Dessa organisationer är aktörer samtidigt som de utgör arenor.

Media och journalister är idag i mycket begränsad omfattning intresserade av – och förtrogna med – folkbildning och folkhögskolefrågor. Styrgruppen skall i sitt arbete, och framförallt i informationsmaterialet, aktivt vända sig till denna grupp. Att få folkhögskolefrågor mer uppmärksammade i media är kanske främst en arbetsuppgift för folkhögskolorna och FBR generellt men vi kan säkert genom att lyfta fram det internationella perspektivet bidra till positiv uppmärksamhet. Det kan i sin tur bidra till att generera nödvändigt politiskt intresse för folkhögskolorna.

Kontakterna, informationsutbytet och i de fall det är aktuellt, samarbetet kommer se olika ut. Men i samtliga fall gäller att vi har ett behov att få kunskap och information till folkhögskolorna samt att samverkan med andra aktörer är en förutsättning för att vi skall nå framgång i vårt arbete.

*** Närvaro och påverkan inom relevanta arenor.**

I styrgruppens uppdrag nämns ett antal arenor eller institutioner där det internationella arbetet skall bedrivas. Särskilt nämns att styrgruppen skall representera folkhögskolorna i NFR, EAEA och ICAE. Styrgruppens ambition är att Sverige skall vara representerat i styrelsen för EAEA. Beträffande deltagandet i NFR är det uttalade syftet att stärka den nordiska folkhögskolesammanhållningen och identiteten. Det betyder att de svenska folkhögskolorna framöver kommer representeras i styrelsen för NFR genom styrgruppens försorg och inte som idag via FBR. Styrgruppen skall svara för en aktiv återkoppling från NFR till folkhögskolorna. Vi har också i uppdrag att stärka arbetet gentemot Nordiska Ministerrådet. NMR är ju bl.a. en viktig plattform för ett gemensamt nordiskt agerande i EU-sammanhang.

Utöver de arenor som nämns i uppdraget ser styrgruppen också ett antal andra forum t.ex Europiska sociala forumet, Adult Learners Week, m.fl. där ett deltagande från styrgruppen är önskvärt.

*** Erbjudna folkhögskolorna goda möjligheter till erfarenhetsutbyte och kunskapsutveckling**

I medlemsuppdraget står att styrgruppen skall främja samverkan mellan folkhögskolor. Vi har i våra diskussioner sagt att vi skall etablera arenor för möten mellan folkhögskolor. Vi har också sagt att vår ambition är att nätverk skall skapas för skolornas samverkan om både nordiska, EU-relaterade och globala frågor.

Styrgruppen ser sitt uppdrag på denna punkt som att det är viktigt att vi underlättar folkhögskolornas internationella arbete. Vi skall kunna erbjuda skolorna lättillgänglig information om vilka finansiärer som kan vara aktuella för olika projekt. Vi skall också göra det möjligt för skolorna att på ett enkelt och överskådligt sätt ta del av vilka andra skolor som arbetar med olika internationella frågor. Detta informationsarbete kommer till stor del ske via den **webbplats** som styrgruppen bygger upp och underhåller.

För att möjliggöra erfarenhetsutbyte och för att stimulera skolornas styrelser, personal och elever till ett utökat internationellt engagemang föreslås styrgruppen också arrangera en **konferens/er** om folkhögskolornas internationella arbete. Se nedan.

Under förutsättning att särskild finansiering kan erhållas, ex genom Global Utmaning, avser styrgruppen ta initiativ till en **kursverksamhet** om folkbildning och internationella frågor.

Kursen skall till skillnad från dagens mer tidskrävande akademiska utbud ske i form av kortare tidsåtgång och huvudsakligen på distans. Kursen kan med fördel kombineras med en **studieresa** till bl.a. EAEA, EU-organ och folkbildningsorganisationer i andra länder. Målgruppen är rektorer och lärare på skolorna. Kursverksamheten kan med fördel byggas upp av/läggas ut på internationellt erfarna folkhögskolor.

*** Synliggöra folkhögskolorna**

För att lyckas i vår ambition att visa potentialen i folkhögskolorna måste vi lyckas synliggöra den omfattande verksamhet som idag bedrivs. Styrgruppen bör, vid sidan av webbsatsningen, producera **informationsmaterial** som på ett aggregerat sätt belyser bredden i folkhögskolornas internationella arbete. Tänkbara insatser är också riktade informationsinsatser som t.ex. **studiebesök** för grupper av beslutsfattare, eller att producera artiklar om folkhögskoleverksamhet. Exempel på studiebesök som bör genomföras redan i höst är att arrangera en resa för EAEAs nya generalsekreterare med personal till folkhögskolor i Sverige.

För att synliggöra folkhögskolornas arbete och för att erbjuda en arena för erfarenhetsutbyte inom folkhögskolevärlden bör styrgruppen ordna en **konferens** om folkhögskolornas internationella arbete, förslagsvis under 2010. Ambitionen är att konferensen både skall vara en arena för möten mellan folkhögskolor genom att erbjuda elever, lärare och styrelser en möjlighet att lära av, och inspireras av, varandra. Konferensen bör också utformas så att den synliggör folkhögskolornas internationella engagemang. Vi bör kunna erbjuda beslutsfattare ett forum för framförallt information, men också diskussion och debatt om internationella folkbildningsfrågor.

*** Bevaka och påverka politiken.**

I både Sverige och EU pågår ständigt förändringar av både utbildningssystem och andra politikområden som påverkar förutsättningarna för folkhögskolorna. Kärnan i styrgruppens uppdrag är att påverka den förda politiken både i Sverige och på den europeiska nivån. Förutom ett allmänt långsiktigt påverkansarbete vars syfte är att lyfta fram folkbildningens och folkhögskolornas breda potential kommer styrgruppen särskilt prioritera följande processer och beslut;

Bevaka och påverka EUs Action Plan for Adult Learning

Bevaka och påverka EQF, European Quality Framework

Bevaka och påverka den svenska regeringens politik för global utveckling.

Vi kommer använda oss bl.a. av de nordiska systerorganisationerna i detta arbete.

Mats Ehn och Britta Lejon skall inledningsvis besöka resp. nordisk organisation. Självfallet skall vi också delta aktivt i NFRs möten.

Av största vikt är självfallet en hög närvaro i EAEAs olika sammanhang. Hösten 2008 skall också en studieresa i svensk folkbildning genomföras för EAEAs generalsekreterare Gina Ebner med personal.

Medlemsuppdraget ger styrgruppen också ett annat viktigt uppdrag. Vi skall arbeta för bättre och mer långsiktiga finansiella förutsättningar för folkhögskolornas internationella engagemang. Styrgruppen har i sina diskussioner sagt att det är viktigt att vi lyfter fram betydelsen av den offentliga finansieringen av folkbildningen. För att styrgruppens kontakter

med bl.a. SIDA skall kunna föras på effektivast möjliga sätt bör styrgruppen avgöra hur vi vill att den framtida finansieringen skall ske. Vår diskussion om det skall finnas ett ramanslag hos SIDA för folkhögskolornas del är ännu inte slutförd och där måste vi gemensamt komma fram till hållning som sedan förutsätter att RIOs resp. SKLs rektorsförening också tar ställning.

Särskilda insatser under; 2008

Etablera kontakter med;

- EAEA
- NFR
- Kommissionen, Rådet, Parlamentet
- UD och Utb.dep
- SIDA och Int. Programkontoret
- Riksdagens utskott
- BL och ME reser till de nordiska systerorg
- SFHL
- Samtliga folkhögskolor via kontaktpersonerna
- Concorde
- Global Utmaning
- Forum Syd

Närvaro och påverkan på följande arenor;

- EAEA 9/4, 20-21/10
- NFR
- Europeiska Sociala Forumet 17 – 21 /9

Erbjuda folkhögskolorna erfarenhetsutbyte och kunskapsutveckling;

- Webb sidan med info startar till hösten
- ME reser till några skolor för input
- Pilotkurs om EUs fonder och program

Synliggöra folkhögskolorna;

- Arrangera studieresa för EAEAs generalsekreterare
- Webbens utåtriktade funktion utarbetas under hösten

Bevaka och påverka politiken;

- Påverka SIDAs nya policyprogram
- Tillsammans med RIO ansöka om medel hos UD

2009

Etablera kontakter med;

- ME, BL fortsätter med att besöka de nordiska systerorganisationerna
- Sveriges nya europaparlamentariker och ev ny kommissionär

Närvaro och påverkan på följande arenor;

- Delta i Confintea VI, 19 – 22/5 i Brasilien
- Delta i NFRs och EAEAs möten
- EU

Erbjuda folkhögskolorna erfarenhetsutbyte och kunskapsutveckling;

- Utveckla webben till ett väl använt verktyg i skolornas internationella arbete
- Arrangera regionala nätverksträffar för skolläda och lärare om skolornas int. arbete
- Delta i SFHLs pedagogdagar
- Sprida information om europeiska folkbildningsorganisationer
- Stimulera folkhögskolornas studieresor och utbyten
- Stimulera skapandet av tematiska nätverk

Synliggöra folkhögskolorna;

- Se till att artiklar om folkhögskolornas internationella arbete skrivs och publiceras
- Stimulera skolornas deltagande i int. folkbildningsarrangemang

Bevaka och påverka politiken;

- Samverka med Global Utmaning,
- Dialog med UD och Utb.dep.
- Dialog med svenska myndigheter
- Dialog med Kommissionen, Rådet och Parlamentet

2010

Etablera kontakter med;

- Rimligen borde de flesta relevanta kontakter redan vara etablerade, nu handlar det mera om en fortsatt samverkan och att utveckla vårt nätverk

Närvaro och påverkan på följande arenor;

- EAEA
- NFR
- EU

Erbjuda folkhögskolorna erfarenhetsutbyte och kunskapsutveckling;

- Arrangera regionala nätverksträffar för skolläda och lärare om skolornas internationella arbete
- Ev kan vi (genom samverkan med ex UD/Global Utmaning) erbjuda kompetenshöjande kurser för skolläda och personal

Synliggöra folkhögskolorna;

- Arrangera en utåtriktad konferens i Stockholm om folkhögskolornas internationella arbete, målgrupp främst beslutsfattare i myndigheter, regering och riksdag.
- Artiklar i press enl. ovan

Bevaka och påverka politiken;

- Dialog med Kommissionen, Rådet och Parlamentet
- Dialog med svenska myndigheter
- Samverkan med Global utmaning
- Dialog med UD och Utb.dep